

Vaderdag, Lucas 15: 11-32

Gemeente van Jezus Messias

Vaderdag. Ik geef toe, het is geen kerkelijke feestdag. Maar het onderwerp 'Vader' is voor mij in ieder geval boeiend genoeg om het te bemediteren. Na het overlijden van mijn vader, al weer een jaar geleden, heb ik me meermalen afgevraagd: wat is een goede vader? Of in een bredere context: wat is een goede ouder?

Wanneer ik kinderen bij een afscheidsviering hun overleden vader of moeder hoor herdenken, dan speelt de vraag door mijn hoofd: 'wat zullen mijn kinderen over me vertellen?' Met andere woorden: 'op wat voor manier wordt ik herdacht? Wat is de erfenis die ik achter laat?'

Dit bepaal je tijdens je leven. Niet straks of later, nu schep ik de herinneringen die mijn kinderen later aan mij zullen hebben. Hoe ik herinner wordt, heb ik voor een groot deel tijdens mijn leven zelf in de hand. Word ik herinnerd als de 'afwezige vader'? Iemand die altijd onderweg was voor werk, hobby of vrijwilligerswerk. Druk, geen tijd. Ben ik in de herinnering van mijn kinderen straks de 'dominante vader'? Steeds aan het woord, groot ego, slecht kunnen omgaan met kritiek. Of sta ik te boek als de 'perfecte vader'? Diegene die alles altijd perfect wilde doen en zo een verstikkende deken over het gezin legde. In het heden creëer je een beeld van jezelf. Niet later.

Wat kenmerkt een goede vader, goede moeder of goede ouder? Je moet die vraag regelmatig aan jezelf durven stellen. Dan is er nog correctie mogelijk. Natuurlijk binnen de marges van je karakter en je mogelijkheden. Maar ik geloof dat we onszelf kunnen veranderen, of verbeteren. Neem vandaag eens de tijd en stel jezelf de vraag: wat kenmerkt voor mij: 'goed ouderschap'?

De immer weer ontroerende gelijkenis van de verloren zoon helpt mij om de contouren van goed ouderschap te schetsen. Het is een parabel die heel wat jaren met me meetrekt. Eerst was ik vooral de zoon. Na het mogen ontvangen van onze kinderen ben ik vooral de vader. Wat heb ik als vader en ook wel als grootvader in deze gelijkenis over goed ouderschap ontdekt?

Als eerste is daar het royaal schenken van de erfenis aan de jongste. Zonder voorwaarden krijgt de jongste waarom hij vraagt. Deze ouder laat zijn kind de wijde wereld intrekken en schenkt deze vooral vertrouwen. Geen mitsen en maren, geen onuitgesproken verwachtingen: ga in vrede!

Ik vind dit een fantastische houding van de Vader. Eerlijk gezegd vind ik het in alle vrijheid loslaten van je kinderen best ingewikkeld. Om werkelijk in alle oprechtheid hun keuzes te respecteren. Natuurlijk zegt iedere ouder dat een kind zelf mag ontdekken wat hij of zij wil. Maar... Maar! Let op. Dit credo wordt volop beleden, maar is dit in werkelijkheid echt zo? In de gelijkenis laat de Vader de Zoon gaan. De wereld in. Zonder verwachtingen.

Zo heeft de Eeuwige, de Vader de mens geschapen. Om in vrijheid de eigen levensreis te gaan en te voltooien. God laat de mens geschiedenis maken. Een goede ouder laat zijn kind worden, laat hem of haar het leven ontdekken. Je zal echter de ouders de kost moeten geven die hun kinderen maar al te graag naar hun eigen idee willen kneden en vormen. Dit is uiteindelijk misvormen. Ik vind dat je niet van je kinderen kunt verlangen dat ze een kopie van je worden. En dat je ze opvoed in precies dezelfde normen en waarden. Ze groeien ook op in een andere tijd en maatschappij. Dat kunnen we binnen onze gemeente ook leren. Dat de jeugd mag zijn wie ze is.

Laat je kind ook fouten maken, tegen een muur oplopen, littekens krijgen. Alleen in de woestijn worden kinderen groot.

In het gedicht van Ida Gerhardt verlangt de zoon naar de vader. 'Het kind dat nooit zijn eigen vader ziet'. De zoon voelt zich eenzaam, zoals de verloren zoon zich eenzaam voelt tussen de varkens. 'Heimwee huist in zijn kleren en in zijn haar...en droomt van hem en roept hem in de nacht. De vader van de overwal.' Het is goed om je kind ook zo nu en dan alleen te laten. Het alleen zijn te laten ervaren, want dat hoort nu eenmaal ook bij het leven.

We zeggen weleens: God is als een echo in ons leven. In het leven heb je soms niet meer dan een echo, een vermoeden. Ik denk dat je dit je kind ook moet laten ervaren. Hoe moeilijk als ouder ook. God is niet altijd voelbaar, God is ook diegene die komend is. Een kind wordt volwassen door de eenzaamheid uit te houden. Je moet ook wat eelt op je ziel krijgen.

Naast het zonder voorwaarden je kind laten gaan, met een erfenis aan ideeën en opvoeding, is daar ook de opdracht altijd weer een thuis voor je kinderen te creëren. Ook al hebben je kinderen er in jouw ogen een zootje van gemaakt, er is altijd een huis waar ze welkom zijn. In de gelijkenis staat de vader uit te kijken naar het kind. Hij rent zelfs naar zijn kind toe. Er klinken dan geen verwijten, alleen maar een: 'welkom thuis'. De ouder is in de gelijkenis de wachter die uitzielt naar de thuiskomst van het kind. Een thuis ontstaat alleen door eerst te zijn weggeweest.

God, de Eeuwige, zegent ons iedere dag weer. Deze God is immer thuis. We zijn niet alleen. De weg wordt gewezen.

Moge het zo zijn
Jeroen Jeroense

Onder vreemden

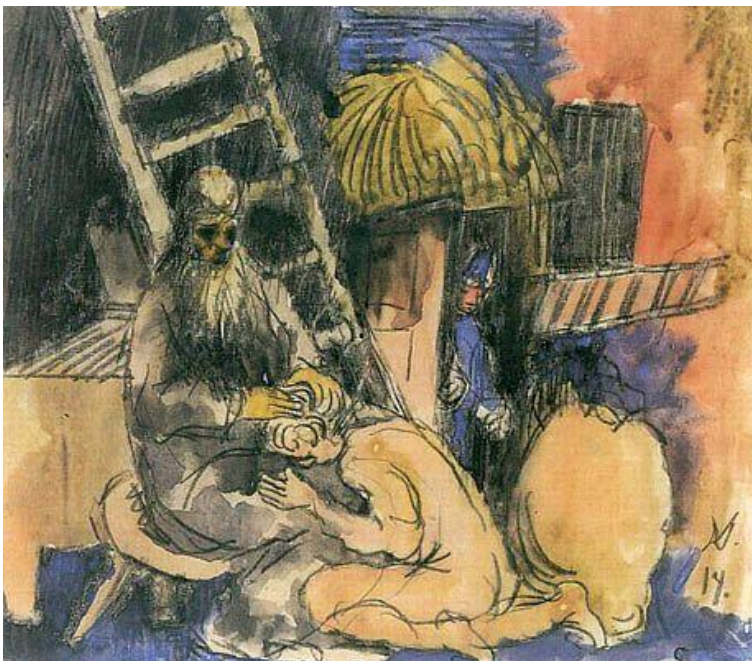
Het speelt het liefste ver weg op het strand,
Het kind dat nooit zijn eigen vader ziet,
Die overzee is in dat andere land.

Het woont bij vreemden en het went er niet.
Zij fluisteren erover met elkaar.
Heimwee huist in zijn kleren en zijn haar.

En altijd denkt het dat hij komen zal:
Vandaag niet meer; maar morgen, onverwacht –
En droomt van hem en roept hem in de nacht.

Ik wacht u, Vader van de overwal.

Ida Gerhardt

Wilhelm Morgner: 'Verloren zoon' (1891-1917)

